

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА:
ІНСТРУМЕНТИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Український державний університет науки і технологій**

**ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА:
ІНСТРУМЕНТИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник наукових праць
за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції
1-2 березня 2024 р.**

(Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» №21/08-57 від 12.01.2024 р.)

Дніпро
2024

Організатори конференції:

кафедра економічної інформатики

Українського державного університету науки і технологій;

Університет імені Альфреда Нобеля;

Національний університет «Запорізька політехніка»

Склад редакційної групи:

Л.М. Савчук, Л.М. Бандоріна, Л.І. Лозовська, К.О. Удачина

Економічна кібернетика: інструменти і методи дослідження та організації економічних процесів : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції, м. Дніпро, 1-2 березня 2024 р. Дніпро : УДУНТ, 2024. 219 с.

Збірник наукових статей за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції, присвяченої вивченню, розробці та використанню інструментів і методів дослідження та організації економічних процесів, науково-практичному опрацюванню результативного застосування сучасних комп'ютерних технологій та вирішенню проблем управління соціально-економічними системами.

Матеріали збірника будуть корисними науковцям, аспірантам, що займаються дослідженнями проблем у сфері економіко-математичного моделювання, розробки та використання комп'ютерних систем та інформаційних технологій в бізнесі, а також практичним працівникам.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за дотримання норм авторського права, за зміст і достовірність матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

КОМП'ЮТЕРНІ СИСТЕМИ, ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ХМАРНІ ОБЧИСЛЕННЯ В ОСВІТІ, НАУЦІ, ТЕХНІЦІ ТА ЕКОНОМІЦІ

Бандоріна Л. М., Климкович Т.О., Хрущова О.В. КОНЦЕПЦІЯ УДОСКОНАЛЕННЯ МОДУЛЮ УПРАВЛІННЯ АСОТИМЕНТОМ ТОВАРІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ МАРКЕТИНГОВОЇ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	6
Жуковський Д.М. ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ МАШИННОГО НАВЧАННЯ У АНАЛІТИЦІ ПОКАЗНИКІВ ВЕБ-РЕСУРСІВ	13
Levkovets N.P. DIGITAL TECHNOLOGIES IN CASH ACCOUNTING AT THE ENTERPRISE	19
Лозовська Л.І., Терещенко Е.В. РОЗРОБКА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ КОМБІНАЦІЇ РЕСУРСІВ В УМОВАХ РИЗИКУ НЕДОПОСТАВКИ	24
Monia A.G., Vychkova D.M. COMPARATIVE MATHEMATICAL ANALYSIS OF TRANSMISSION AND AXIAL DISC BRAKES	32
Нетикша К., Лебідь О. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ІНФОРМАТИКА» У СТАРШИХ КЛАСАХ	38
Усенко М.П., Бандоріна Л.М. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ КРІЗЬ ПРИЗМУ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	43

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗРОБКИ ПРИКЛАДНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Будяков Г.В. ТЕОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ ІТ-АУТСОРСИНГУ	50
Лубенець Д.Є., Коряшкіна Л.С. ВИКОРИСТАННЯ GIS ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ РОЗВ'ЯЗАННІ ОПТИМІЗАЦІЙНИХ ЗАДАЧ ГУМАНІТАРНОЇ ЛОГІСТИКИ	55
Підгорна К.Д., Удачина К.О., Підгорний В.О. ОГЛЯД ІСНУЮЧИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗКРОЮ МАТЕРІАЛУ: АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ ТА НЕДОЛІКІВ	61
Савчук Р.В., Кошевий М.В. КРИТИЧНИЙ ОГЛЯД ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ БІЗНЕС АНАЛІЗУ	70
Ярмоленко Л.І., Байматов Р.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ЗА ДОПОМОГОЮ ІМІТАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ	75

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

Андрос С.В. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	85
Бандоріна Л.М., Жмуренко В.Г., Завгородній К.О., Завгородня О.О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	90
Бушуєв М.Б., Петренко В.О., Фонарьова Т.А. НАПРЯМИ ІНВЕСТИЦІЙ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА З НАДАННЯ ІНЖИНІРИНГОВИХ ПОСЛУГ	95
Nilorme T. MANAGEMENT OF ENERGY EFFICIENCY PROJECTS AT ENTERPRISES..	100

НАПРЯМИ ІНВЕСТИЦІЙ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА З НАДАННЯ ІНЖИНІРИНГОВИХ ПОСЛУГ

Бушуєв М.Б.

спеціальність 073 – Менеджмент, аспірант 1 курсу

Петренко В.О.

доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами

Фонарьова Т.А.

кандидат економічних наук, доцент кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами

Український державний університет науки і технологій

м. Дніпро, Україна

Анотація. Наукове дослідження присвячене проблемі інвестицій в розвиток інтелектуального капіталу підприємств, які надають інжинірингові послуги. Показано особливості інвестування в розвиток інтелектуального капіталу, які обумовлені його структурою. Підхід, який базується на урахуванні цих особливостей забезпечить стійкість та сталий розвиток підприємствам сфери інжинірингу.

Ключові слова: *інтелектуальний капітал, інвестиції, інжиніринг, послуга.*

Постановка проблеми. Проблема яка потребує вирішення пов'язана з тим, що процес надання інжинірингових послуг орієнтований на споживача, тобто замовника, та вимагає постійного розвитку інтелектуального капіталу інжинірингового підприємства, що обумовлює визначення напрямів інвестицій в його розвиток та співвідношення із фінансовими можливостями підприємства та цінностями й вимогами споживачів-замовників задля забезпечення стійкого розвитку підприємства з надання інжинірингових послуг.

Виклад основного матеріалу. Підприємства з надання інжинірингових послуг сьогодні виступають основою для інноваційної перебудови та

модернізації промисловості України. Такі галузі, як металургія, машинобудування, електроенергетика, хімічна, харчова тощо потребують розробки та реалізації проєктів оновлення обладнання й технологій.

Особливістю інжинірингового бізнесу – є тісна співпраця із замовником. Отже, організація оптимізації виробництва тісно пов'язана із бізнес-моделлю яка сформована на підприємстві.

Інжинірингове підприємство повинно бути вбудованим в модель бізнесу замовника задля ефективної реалізації проєкту оптимізації.

Бізнес-модель підприємства – це сукупність елементів, що характеризують принципіву логіку її функціонування на основі ефективного використання у бізнес-процесах компетенцій і стратегічних ресурсів із метою створення продукту (послуги) з високою цінністю, що відповідає пріоритетам споживачів і забезпечує зростання прибутку. Бізнес-модель формується виходячи з цілей розвитку підприємства, що визначають склад всіх базових компонентів бізнес-моделі (наскрізних бізнес-процесів), які в сукупності становлять певну методологічну платформу [1].

Саме інжинірингові компанії стають виконавцями проєктів з оптимізації виробництва.

Ефективне управління проєктом грає вирішальну роль в оптимізації виробництва, так як дозволяє, згідно з бізнес-моделлю, досягти результату – збільшення прибутку підприємства.

Роль та місце інжинірингового підприємства у наданні послуг з реалізації проєктів оптимізації виробництва показані на рисунку 1.

Як видно з рисунку 1, інжинірингова компанія вбудована в бізнес-модель замовника принаймні на строк дії проєкту, це, в свою чергу, утворює певні особливості, які слід урахувувати при формуванні стратегій розвитку інжинірингових підприємств. Особливість полягає в тісному контакті з замовником, тобто замовник послуги, його цінності та вимоги стають головними для інжинірингової компанії.

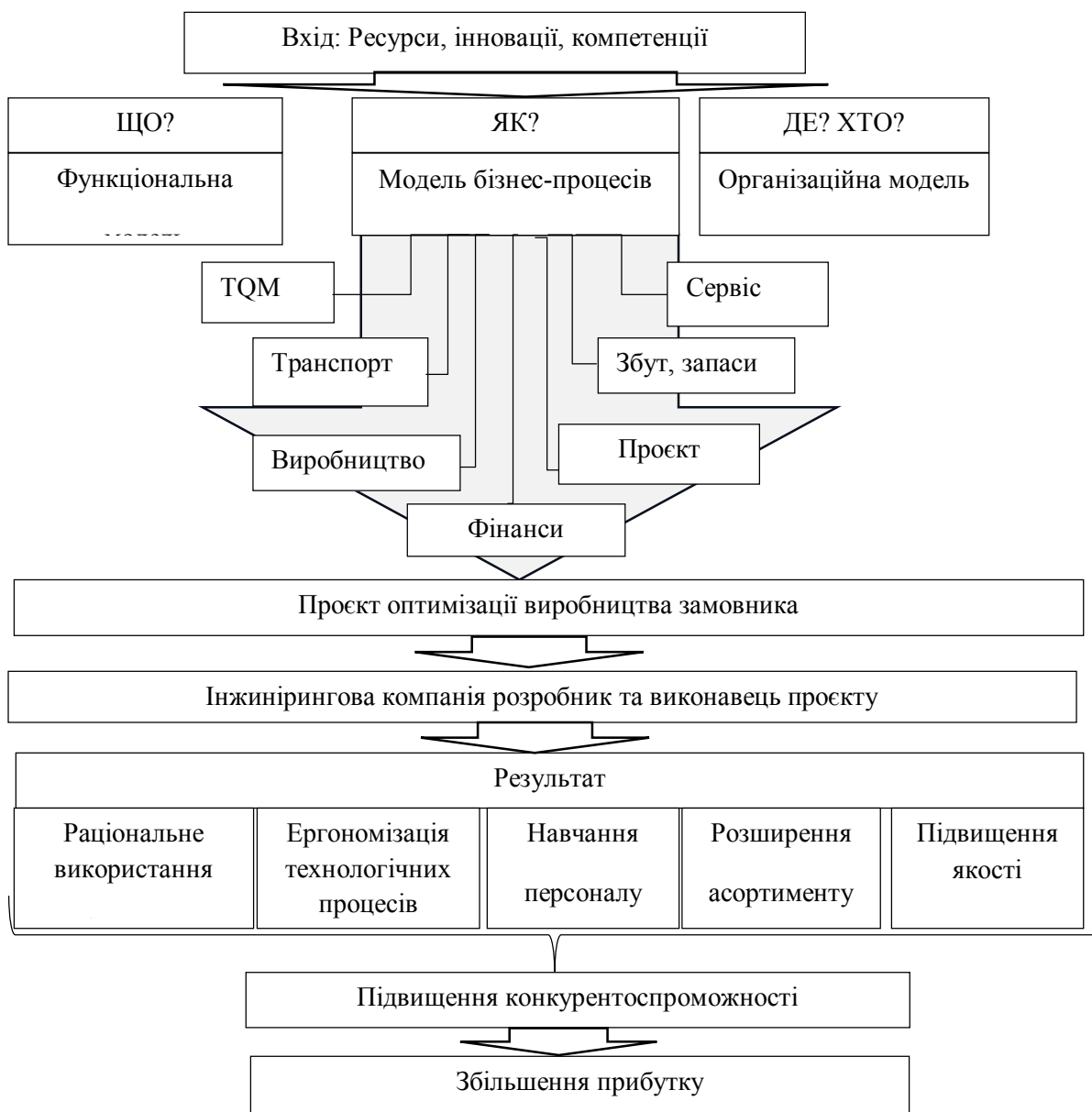

Рисунок 1 – Модель співпраці інжинірингового підприємства з замовником
(побудовано на основі [1])

Отже, розуміння потреб споживача послуги-замовника, розвиток взаємин, формування лояльності приведе до збільшення отримання прибутку.

Іншою особливістю діяльності інжинірингових компаній є те що процес надання послуги має власну капіталізацію. Послуга, у свою чергу, маючи цінність, надає споживачу певне благо. В свою чергу, інтелектуальний капітал слід розглядати з позиції авансованої інтелектуальної вартості, що в процесі свого руху приносить більшу вартість за рахунок додаткової вартості [2].

Використовуючи такий підхід можливо сформуванати напрями інвестицій в інтелектуальний капітал компанії, виходячи із домінант в його структурі, які схематично зображені на рисунку 2.

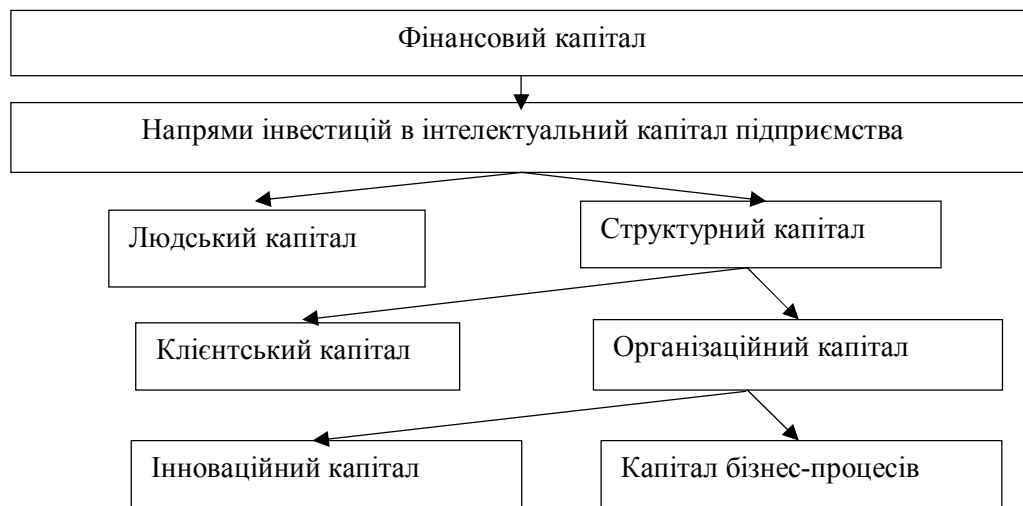

Рисунок 2 – Напрями інвестицій в інтелектуальний капітал підприємства
(складено авторами)

Як, видно з рисунку 2, інвестиції в інтелектуальний капітал зв'язані з фінансовим капіталом підприємства, окрім того головними напрямками інвестицій в інтелектуальний капітал виступають людський та структурний капітал. Останній формується з клієнтського та організаційного капіталу. Організаційний капітал базується на інноваційному та капіталі бізнес-процесів, тобто на основі тієї моделі бізнес-процесів яка обрана керівництвом підприємства. Таким чином, інвестування в інтелектуальний капітал має складну багатофакторну побудову. Окрім того, один вид капіталу перетікає в інший, що зумовлює певне дублювання.

Щоб забезпечити ефективний розвиток інтелектуального капіталу підприємства, зокрема, з надання інжинірингових послуг, слід розробити відповідну інвестиційну стратегію.

Висновки. В результаті проведеного дослідження доведено, що інжинірингові компанії являються основними виконавцями проєктів з

оптимізації та модернізації виробництва промислових підприємств. Сформована модель взаємодії із замовником доводить необхідність тісної співпраці із споживачем послуг, що обумовлює особливості ведення бізнесу інжиніринговими компаніями. Відповідність цінностям замовника, підвищення лояльності та задоволеності вимагає від інжинірингових компаній постійного розвитку інтелектуального капіталу, що потребує відповідних інвестицій. Показана структура інтелектуального капіталу та визначені напрями інвестицій.

Подальші дослідження будуть спрямовані на вирішення завдання розробки інвестиційної стратегії розвитку інтелектуального капіталу.

Перелік посилань:

1 Бізнес-менеджмент і адміністрування: Опорний конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / К.О. Бояринова, М.О. Кравченко, К.О. Копішинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 383 с.

2 Бутнік-Сіверський О.Б. Розвиток інтелектуального капіталу та його складників у аспекті процесів інтелектуалізації, капіталізації та трансформації (теоретико-методологічний екскурс). Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Всеукраїнський семінар з проблем економіки інтелектуальної власності (м.Київ, 24 травня 2019)» Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності Мін'юсту – К.: ФОП Кравченко Я.О., 2019 146 с. С. 9 - 46.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА:
ІНСТРУМЕНТИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

Збірник наукових праць
за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції
1-2 березня 2024 р.

Відповідальний редактор Л.І. Лозовська
Комп'ютерна верстка Л.В. Мала

Український державний університет науки і технологій

2023